

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Deres ref:
22/6895

Vår ref:
26/00092-2

Dato:
16.06.2026

STATENS FOND I TROMSØ

Vi viser til Finansdepartementets brev 11. mai 2026. I Meld. St. 2 (2023-2024) ble det lagt opp til at Statens Fond i Tromsø (SFT) etableres med en ramme på 15 mrd. kroner, som kan vurderes økt opp mot 30 mrd. kroner når det er høstet noe erfaring. Departementet viser til at ved inngangen til 2026 var 11,8 mrd. kroner av rammen på 15 mrd. kroner investert i markedet. Ved publisering av årstallene for 2025, 16. februar 2026, offentliggjorde Folketrygdfondet at SFT har investert hele startkapitalen på 15 mrd. kroner.

For å kunne vurdere en eventuell utvidelse av investeringsrammen i SFT, ber departementet om at Folketrygdfondet gjør rede for erfaringene med SFT så langt. Departementet ber også om Folketrygdfondets vurdering av konsekvensene av en eventuell økning i forvaltningskapitalen.

Vi viser også til Folketrygdfondets brev 15. september 2023 og 15. februar 2024.

Erfaringene med SFT så langt

Etter at Stortinget i juni 2024 vedtok loven om SFT, startet arbeidet med å finne lokale i Tromsø, rekruttere ansatte, bygge opp systemer og utarbeide supplerende risikorammer i form av et investeringsmandat fra Folketrygdfondets styre. Startkapitalen på 15 milliarder kroner ble stilt til rådighet som et kontolån i Norges Bank. De første ansatte startet i april 2025 og de kunne flytte inn på vårt Tromsø-kontor i mai 2025.

Kontoret ble offisielt åpnet av Finansministeren i juni 2025. De første aksjeinvesteringene ble gjort i juni, og måneden etter ble det investert nær 4 milliarder kroner. Det var mindre investeringer i august og september 2025, før det i fjerde kvartal 2025 ble investert ytterligere 6,7 milliarder kroner. I januar og februar 2026 ble det investert ytterligere slik at rammen på 15 mrd. kroner var utnyttet i midten av februar 2026.

Arbeidsmarkedet innen finansnæringen i Tromsø er begrenset, og det var derfor nødvendig å gjennomføre en bred rekrutteringsprosess, også internasjonalt. Dette resulterte i totalt 115 søkere til stillingene som forvaltere. Vi ansatte i alt fire forvaltere som alle startet opp i perioden april til

juni 2025. En av forvalterne har lokal arbeidserfaring fra Tromsø, en har bakgrunn fra Folketrygdfondets kontor i Oslo, mens de to siste har internasjonal arbeidserfaring. Alle fire er norske statsborgere. Vi rekrutterte også inn en analytiker bosatt i Tromsø som startet i september 2025. I prosessen har det vært lagt tydelige føringer på at arbeidssted er Tromsø. Dette er vurdert som avgjørende for å kunne bygge opp et stabilt og bærekraftig fagmiljø. Det er stilt de samme faglige kravene til kandidatene som for øvrige stillinger i Folketrygdfondet. Dette innebærer høye forventninger til kompetanse, analytiske evner og faglig integritet.

Videre er det gjort et strategisk valg om å unngå overlappende funksjoner med avdelingen i Oslo. Dette legger til rette for en mer effektiv utnyttelse av eksisterende støttefunksjoner og interne tjenester, og gir grunnlag for skalafordeler i virksomheten. Samlet sett vurderes dagens bemanning i Tromsø å være på et minimumsnivå.

De ansatte ved kontoret i Tromsø inngår i Folketrygdfondets aksjeavdeling. Målet med dette er å oppnå godt samarbeid mellom aksjeforvalterne og motvirke ulemper med at organisasjonen er fordelt på to byer med stor geografisk avstand. Erfaringen så langt er at dette fungerer godt. Geografisk avstand kompenseres gjennom digital kommunikasjon og tettere integrering. Det gjennomføres digitale fellesmøter på tvers av lokasjonene, med løpende utveksling av investeringsidéer, markedsvurderinger og selskapsanalyser. På den måten skapes positive synergier for begge fond. Teamene samarbeider ved børsnoteringer (IPO), selskapshendelser og øvrige investeringsprosesser, noe som bidrar til både kompetansedeling, læring og koordinering mellom fondene. Den integrerte arbeidsformen gir også bedre grunnlag for konsistente investeringsvurderinger og effektiv ressursutnyttelse på tvers av porteføljene.

Det organiseres også regelmessige fysiske samlinger og gjensidige besøk mellom kontorene for å styrke lagfølelse, kultur og faglig samarbeid.

Handelsfunksjon som var etablert for SPNs aksjehandler i Oslo utnytter stordriftsfordeler ved at den også gjennomfører handel for SFT. Dette gir en effektiv handelsgjennomføring med god koordinering av handelsaktiviteten. Samtidig bidrar samarbeidet til å videreutvikle og forankre felles investeringsfilosofi og metodikk, og teknologisk utvikling på tvers av fondene.

I eieroppfølgingen sørger felles overordnet organisering for at praktiseringen av stemmegivingsprinsippene og selskapsoppfølgingen blir konsekvent slik at Folketrygdfondet fremstår enhetlig og som en forutsigbar eier.

Det er også betydelige synergier knyttet til at flere selskaper over tid beveger seg mellom investeringsuniversene til SFT og SPN. Den integrerte organiseringen bidrar til kontinuitet i selskapsoppfølging, kunnskapsoverføring og investeringsvurderinger når aksjer migrerer mellom SFT og SPN. Dette gir bedre utnyttelse av analysearbeid, styrker læring og erfaringsutveksling på tvers av teamene, og understøtter en felles investeringsfilosofi og metodikk.

Utenfor aksjeavdelingen gjennomfører de ansatte i Oslo en rekke oppgaver for SFT ved at det er felles prosesser, systemer og støttefunksjoner med bemanning fra Oslo. Oppgjørsfunksjon, aksjeutlån, regnskap, risikomåling, indeksoppfølging, løpende rapportering til forvalterne og andre driftsoppgaver utføres fra Oslo. Det er betydelige stordriftsfordeler ved kapitalforvaltning og organisasjonen i Oslo har ikke økt bemanningen som følge av etableringen av SFT. Internt i

Folketrygdfondet har vi fordelt slike felleskostnader på SFT og SPN delvis etter aktivitet og delvis etter forvaltningskapital. På den måten har både SPN og SFT kunne høste av stordriftsfordelene.

Folketrygdfondet har også startet et samarbeid med Universitet i Tromsø for å bidra til å bygge kapitalforvaltningsmiljøer i Nord-Norge i tråd med formålet i § 1 i Lov om Statens fond i Tromsø. Et konkret utslag av dette er at det nå er lyst ut et PhD vikariat med Folketrygdfondet som arbeidsgiver og med veileder fra UiT.

Vurdering av konsekvensene av en eventuell økning i forvaltningskapitalen

En økning i forvaltningskapitalen vil kunne gjøre forvaltningen av SFT mer kostnadseffektiv. Det vil også bidra til muligheter ved at økt størrelse gjør oss bedre posisjonert til å delta i større transaksjoner og utnytte investeringsmuligheter knyttet til emisjoner og selskapshendelser.

I dag utgjør SFT om lag 0,85 prosent av den kapitaliserte verdien til SFTs indeks. En dobling av forvaltningskapitalen vil dermed innebære at SFT vil eie om lag 1,70 prosent av den kapitaliserte verdien til SFTs indeks. Muligheten for å oppnå meravkastning endres ved en økning av forvaltningskapitalen. Et ønsket avvik kan ta noe lenger tid å etablere fordi mer av likviditeten i markedet må utnyttes. Ved indeksendringer hvor selskaper kommer inn eller går ut av indeksen vil også økt forvaltningskapital føre til at det kan ta noe lenger tid å etablere ønsket posisjon – også i tilfeller hvor det er ønskelig med lik vekt i porteføljen som i indeksen. I sum forventer vi at denne effekten er begrenset. På den annen side kan økt forvaltningskapital også være positivt for SFT. Folketrygdfondets største fortrinn er størrelsen på kapitalen til forvaltning og vår langsiktighet. Størrelse er en særlig fordel ved deltagelse i kapitalinnhenting fra selskapene og selskapshendelser, men også i forhandling om transaksjonskostnader ved ordinære handler. Erfaringene fra forvaltningen av SPN tilsier at det vil være mulig å levere god meravkastning også ved en økning av forvaltningskapitalen i SFT.

SFT har i dag en eierbegrensning på 5 prosent. Denne rammen har så langt ikke vært begrensende. I dag er den største eierandelen for SFT i ett enkelt selskap på 2,6 prosent. En dobling av kapitalen vil dermed innebære at eierbegrensningen blir effektiv, dersom dagens overvekter skal kunne opprettholdes. I brev 15. februar 2024 kommenterte vi en slik ramme: «En egen ramme på eierskapsbegrensning for SFT på 5 prosent antas å gi tilstrekkelig fleksibilitet, så lenge investert kapital ikke er høyere enn 15 milliarder kroner». Vi viser også til at avkastningen i SFT reinvesteres i markedet. Dette vil i seg selv bidra til økte eierandeler over tid i perioder hvor kapitalbehovet i markedet er lavt. For å opprettholde SFTs evne til aktiv forvaltning vil det ved en dobling av kapitalen være nødvendig å øke rammen i mandat for forvaltningen av SFT § 2-3 fjerde ledd fra en eierandel på inntil 5 prosent til inntil 10 prosent.

Arbeidet med eierstyringen påvirkes i liten grad av en økning i forvaltningskapitalen. Erfaringene med eierstyringen så langt er positiv. Vi har en felles prosess uavhengig av om aksjen er eid av SPN eller SFT, og vi benytter de samme stemmeprinsipper på alle generalforsamlinger. Stemmegiving skjer i nært samarbeid med juridisk avdeling. Vi har så langt stemt på alle generalforsamlinger som har vært avholdt. Flere aksjer i samme selskap fører ikke til merarbeid ved stemmegivingen.

Økt kapitalmengde vil påvirke eierandelene i de ulike selskapene og øke behovet for en tettere eieroppfølging mot selskapets ledelse, styre og valgkomite, og mot andre aksjonærer. Dette trekker i retning av noe økt ressursbehov slik at det kan avsettes tilstrekkelig tid til eieroppfølging.

Tromsøkontoret er i dag godt tilpasset oppdraget. Vi anser likevel at dagens nivå med fem ansatte er et minimum for å skape et tilstrekkelig stort lokalt miljø. Folketrygdfondet vil derfor løpende vurdere å øke tilstedeværelsen i Tromsø.

Folketrygdfondet leier lokaler i Tromsø. Økt forvaltningskapital vil ikke medføre økning i kostnader til drift av lokalene i Tromsø utover personalrelaterte kostnader som følge av eventuelle nyansettelser og tilhørende systemkostnader.

Økt forvaltningskapital vil medføre en større utnyttelse av stordriftsfordelene ved kapitalforvaltning. Som følge av at deler av felleskostnadene fordeles etter forvaltningskapital, vil både SPN og SFT kunne høste av stordriftsfordelene.

Andre forhold utover konsekvenser av en eventuell økning i forvaltningskapital

I brev 15. februar 2024 kommenterte vi overlapp mellom investeringsuniversene til SFT og SPN, og anbefalte en egen mandatbestemmelse for SFT: «Det skal ikke erverves aksjer utstedt av selskaper som inngår i referanseindeksen til SPN.». Denne anbefalingen er fulgt opp i mandatet til SFT i § 2-2 første ledd bokstav f. «Fondsmidlene skal ikke plasseres i selskaper som inngår i referanseindeksen til SPN». I tilfeller hvor et selskap migrer ut av SPNs indeks vil en slik endring kunne sannsynliggjøres noe tid før selve indeksendringen skjer. Om lag en uke før selve indeksendringen for danske, finske og svenske aksjer offentliggjør indeksleverandøren indeksendringene, mens for norske selskaper offentliggjøres dette om lag 9 dager før indeksendringen gjennomføres. I en del tilfeller kan enkelte indeksendringer sannsynliggjøres i noe lenger tid og ha høy grad av sikkerhet. Vi foreslår at mandatet her tydelig åpner opp for at fondsmidlene til SFT kan plasseres i aksjer utstedt av selskaper som går ut av SPNs indeks allerede fra det tidspunkt dette er offentliggjort av indeksleverandør. I tilfeller hvor Folketrygdfondet kan sannsynliggjøre med høy grad av sikkerhet at et selskap migrerer ut av SPNs indeks kan SFT erverve aksjer i selskapet også 4 uker før indeksendringsdato.

Mandatene til SPN og SFT har en forskjell knyttet til selskaper notert på Oslo Børs, ved at mandatet til SPN åpner for investeringer i utenlandske selskaper som er notert på Oslo Børs. For SFT er det krav om at selskapet også «er klassifisert av indeksleverandøren FTSE med landtilhørighet i enten Norge, Sverige, Danmark, Island eller Finland og hvor utsteder i henhold til direktiv 2004/109/EF (Transparency Directive) har sin hjemstat i enten Norge, Danmark, Finland, Island eller Sverige». Etter å ha fått noe erfaring, opplever vi at denne forskjellen er uheldig. Ved børsintroduksjoner kan det være aktuelt både for SPN og SFT å delta sammen, eller det kan være aktuelt for bare det ene fondet. For å gi Folketrygdfondet et bedre virkemiddel for å kunne være med å bygge opp aktiviteten på Oslo Børs, foreslår vi at SFTs mandat for aksjer notert på regulert markeds plass i Norge formuleres likt som i SPNs mandat § 3-5 første ledd bokstav a.

Med vennlig hilsen
Folketrygdfondet

Siri Teigum
Styrets leder

Kjetil Houg
Administrerende direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevet signatur